

tilstedeværelse at bidrage til at forebygge krig. Gennem overvågning af dansk område og ved afvisning af krænkelse skal forsvaret hævde suveræniteten. I tilfælde af angreb på Danmark skal forsvaret umiddelbart kunne imødegå dette, således at andre NATO-styrker får mulighed for at yde hjælp, og derefter fortsætte kampen sammen med disse.⁵⁾

Den danske sikkerhedspolitik og det deraf afledte formål for forsvaret må danne grundlaget for dettes sammensætning, som, henset til landets position og struktur, må omfatte operativt afbalancerede styrker af alle værn.

Søværnets sammensætning må endvidere bestemmes under hensyntagen til det maritime miljø, til Danmarks maritime position, til eksisterende magtforhold og den mulige maritime trussel, til deraf følgende sømilitære opgaver, samt til den materielle udvikling.

Det maritime miljø.

6. Havet udgør en transportvej med næsten ubegrænset kapacitet, ad hvilken der kan fremføres såvel kommercielle transporter som militære styrker. Uden for kyststaternes søterritorium er havet frit, internationalt område, som alle, der evner det, kan besejle til fremme af egne interesser.

Havet kan således udnyttes til fredelige transporter, men også til aggressiv aktivitet og fjendtlige foretagender, herunder såvel søværts angreb på territoriet som forlægning af flådestyrker til gunstige positioner for magtdemonstration eller videregående pression forud for egentlige krigshandlinger.

7. Medens et militært angreb på landterritoriet ubetinget må betragtes som en klart defineret krigshandling, vil aggressioner mod en nations aktivitet og interesser på havet være mindre klart defineret. De er samtidigt vanskeligere at klarlægge og i givet fald lettere at bortforklare eller at trække sig tilbage fra. Sandsynligheden for at sådanne episoder umiddelbart vil påkalde en massiv — evt. atomar — gengældelse er lille. Inden for det maritime miljø er der således mulighed for aggressioner i internationale situationer, hvor den aggressive part søger at undgå atomkrig og derfor vil undgå

klart definerede angrebshandlinger, men foretrækker at nå sine mål gennem en spændingsperiode på grænsen mellem fred og krig.

Dette forhold kræver særlig opmærksomhed i strategisk udsatte områder.

Danmarks maritime position.

8. Danmarks beliggenhed ved internationale stræder mellem Nordsø og Østersø samt imellem det vesteuropæiske kontinent og den skandinaviske halvø har tillige med landets opdeling i talrige øer og halvøer medført, at havet har haft en betydelig og ofte afgørende indflydelse på dansk historie og udvikling.

Med Danmarks mere end 7.000 km kyststrækninger, med hovedparten af befolkningen knyttet til havnebyer, med handel, industri og søfart som betydende faktorer, samt med to atlantiske rigsdele spiller maritime spørgsmål en stor rolle, bl. a. i relation til landets forsvar.

Landet kan i militær henseende betragtes som et basisområde for maritime og luftmilitære operationer i og over nærliggende have, ligesom det kan benyttes som flanker-, henholdsvis udgangsposition i relation til militære operationer i Centraleuropa og mod den skandinaviske halvø.

9. Over havet, der ligger let tilgængeligt for så godt som alle egne af landet, kan forbindelsen til såvel den nære som den fjernere liggende omverden opretholdes. Danske farvande kan besejles af små og mellemstore skibe, men frembyder navigatoriske vanskeligheder eller hindringer for meget store skibe.

Danmark behøver betydelige tilførsler udefra, hvoraf hovedparten kommer ad søvejen, ligesom en stor del af landets eksport fragtes pr. skib. Skibstrafikken gennem vore farvande og mellem landsdelene er ganske betydelig. Årligt passerer danske farvande af mere end 70.000 skibe — fordelt med nogenlunde lige mange for indgående til og for udgående fra Østersøen. Når der bortses fra færger sker der årligt mere end 26.000 skibsanløb fra udlandet til danske havne, og der sker et tilsvarende antal afgang, medens trafikken mellem danske havne tæller mere end 15.000 anløb henholdsvis afgang.

⁵⁾ FKO TTJ skr. LTP 23.0300/1 af 12. maj 1970.